

BOEKBESPREKINGEN

ALEX BUHS. *Zahnkaries, Speichel und Schwangerschaft*. Klinisch-experimenteller Beitrag zum Kariesproblem. J. A. Barth. Leipzig 1959. 205 pag. DM 18,70.

In dit rond 200 pagina's tellende boekje doet BUHS verslag van een onderzoek dat hij verrichtte bij een groep van 50 gravidæ en een controlegroep van 29 nulliparae.

In het eerste gedeelte van deze studie geeft schrijver een literatuuroverzicht over tandcariës en zwangerschap en presenteert daarna de resultaten van zijn eigen onderzoek wat de cariës betreft om vervolgens dit deel af te sluiten met een uitvoerig overzicht van de factoren die op cariës van invloed zouden kunnen zijn.

In het tweede deel doet hij verslag van het door hem verrichte fysiologisch-chemisch speekselonderzoek; een uitvoerige discussie over de resultaten, mede aan de hand van onderzoeken van anderen, besluit dit deel.

Bij beide groepen deed BUHS tweemaal een cariësonderzoek met een tussenruimte van 2 maanden. In deze periode vond hij voor de gravidæ een gemiddelde cariëstoename van 3.38 carieus vlak en voor de controle groep slechts 0.31. Het grootste deel van deze nieuwe cariës betrof pit en fissuur cariës.

Bij het speekselonderzoek werd bij de gravidæ een kleiner minuten-volume gevonden en een lagere pH. Binnen de groep der gravidæ kon een verband worden aangetoond tussen aantal nieuwe caviteiten, minuten-volume speeksel, de hoeveelheid per minuut gesecerneerd calcium, fosfor en magnesium en de buffercapaciteit per tijdseenheid.

Het interessantste gedeelte van dit boekje is zonder twijfel het tweede gedeelte, waarin het speekselonderzoek wordt behandeld. Dit maakt ook een wel-doordachte en gedegen indruk en is voor de geïnteresseerde zeker de moeite waard.

Het cariësonderzoek van het eerste deel is evenwel niet erg overtuigend. Men vraagt zich af of wel voldoende vaststaat dat de cariëstoename niet ten dele door een maatstafverschuiving is veroorzaakt en of het cariësonderzoek bij beide groepen wel op gelijke wijze heeft plaats gevonden.

Een belangrijk bezwaar tegen het gehele onderzoek is de veel te kleine controlegroep. Een controlegroep is even belangrijk als een proefgroep en moet minstens even groot zijn.

Het boekje is moeilijk leesbaar door zijn uitvoerigheid terwijl de behandeling van de stof te weinig systematisch is.

BACKER DIRKS

R. B. LUCAS and I. R. H. KRAMER. *Bacteriology for students of dental surgery*. Second edition. J. & A. Churchill Ltd., London 1959. 288 pag. 27S.6 d.

Dit zeer goed verzorgd uitgegeven boekje geeft een globaal overzicht van de bacteriologie. Achtereenvolgens wijden schrijvers een hoofdstukje aan: de morfologie van de bacteriën, de kweekmethoden, het ziekmakend vermogen van de bacteriën, infectie, immuniteit, overgevoeligheid, sterilisatie en chemotherapie. Hierna worden de bacteriegroepen behandeld die medisch en tandheelkundig in de eerste plaats van belang zijn, waarna het boekje wordt afgesloten met een hoofdstuk over tandcariës en periodontiumziekten en de bacteriologische methoden voor het kweken uit lesies van de mondholte.

Na 4 jaar beleeft dit boekje nu zijn tweede druk. Dit is alleszins begrijpelijk. In kort bestek en bovendien in een prettig leesbare vorm geeft het een overzicht van belangrijkste aspecten van de bacteriologie.

Hoewel het boekje enige uitbreiding heeft ondergaan is het een inleiding gebleven. Voor de tandarts en de tandheelkundige student lijkt ook als inleiding dit boekje hier en daar toch wel te summier gebleven.

BACKER DIRKS

B. J. ORBAN & F. H. WENTZ. *Atlas of clinical pathology of the oral mucous membrane*. 2e druk. 234 afbeeldingen, waarvan 87 in kleur. Uitgave: The C.V. Mosby Company, St. Louis, 1960. Prijs: \$ 8.—.

De indeling van dit groot-formaat boekwerk is zodanig, dat op elke (dubbele) bladzijde één ziektebeeld geïllustreerd en beschreven wordt.

Uiteraard ligt de nadruk op het visuele deel en men vindt dan ook van elke slijmvliesafwijking een zeer goede kleurenfoto van het klinische beeld, alsmede enige microfoto's van weefselcoupees van de betrokken aandoening. Ook deze laatste zijn van een opvallend goede kwaliteit.

De beschrijving van elk ziektebeeld is als volgt ingedeeld:

- klinische verschijnselen;
- differentiële diagnose;
- etiologie;
- veelvuldigheid van vóórkomen;
- therapie.

De beschrijvingen zijn kort en duidelijk, zonder theoretische uitweidingen. In hun voorwoord schrijven de samenstellers dan ook: „This atlas is intended to be used as a tool in diagnosis and to supplement and not to replace more detailed texts”.

Gerangschikt naar de etiologie worden vier en zeventig slijmvliesafwijkingen op bovengenoemde wijze behandeld en in de volgende groepen ondergebracht:

1. Aandoeningen als gevolg van infectie;
2. Aandoeningen door andere oorzaken;
3. Stofwisselings- en endocriene stoornissen;
4. Stoornissen in de voeding;
5. Chemische en fysische traumata;
6. Ziekten van de bloedvormende organen.

Bij de samenstelling van dit boekwerk werden de schrijvers door een indrukwekkend aantal medewerkers terzijde gestaan, waaronder vele onderzoekers met een bijzondere staat van dienst.

Deze atlas is in de eerste plaats bedoeld om door de practicus te worden gebruikt. Het lijkt mij zeker dat vrijwel iedere tandarts hiervan veel nut zal kunnen hebben, niet alleen voor het stellen van de diagnose bij weinig frequent voorkomende gevallen, doch ook omdat het bezit van dit boek de belangstelling levendig kan houden (of hernieuwen) omtrent de weefselveranderingen, die aan een bepaalde afwijking ten grondslag liggen.

„The clinical picture can only be understood if the underlying microscopic tissue changes are recognized”, zeggen de samenstellers in hun voorwoord. En die uitspraak heeft nog steeds geldigheid!

H. H. W. VERDENIUS

R. A. CAWSON en R. H. CUTFORTH. *Medicine for dental students*. J. A. Churchill Ltd., Londen. 212 pag., prijs 25 s.

In dit boekje vindt men, verdeeld in 13 hoofdstukken, een uiteraard zeer summier overzicht van een aantal ziektebeelden gedeeltelijk met etiologie, prognose en therapie. Schrijvers gaan uit van de gedachte, dat dit de toekomstige tandarts een kans schept, althans enigermate, de hem ter ore komende klachten van zijn patiënten min of meer thuis te brengen en hen; zonodig tot het inroepen van medische hulp te brengen. Deze oppervlakkige kennis zal zijn belangstelling voor zijn patiënten en voor zijn werk kunnen vergroten. Alles natuurlijk vooropgesteld, dat hij zich van de zeer enge grenzen bewust blijft.

MARGADANT

M. B. COËLHO. *Praktisch verklarend zakwoordenboek der geneeskunde*. Ten dienste van apothekers, apothekersassistenten, arts- en tandartsassistenten, medische secretaressen, diëtisten, heilgymnasten, laboranten, masseurs, pedicures, studenten, verplegenden, vroedvrouwen en leken. Zesde druk. Uitg. van Goor Zonen, Den Haag. 674 pag. Prijs f 6,75.

Een handig zakboekje, waarin de meest gebruikelijke termen worden verklaard. Al is het op tandheelkundig gebied zeker niet volledig, voor de groepen die het wil bereiken is het stellig zeer bruikbaar. Opmerkelijk is een achteraan toegevoegde lijst van Nederlandse anatomische termen en hun latijnsche of griekse wetenschappelijke namen en een register van Nederlandse woorden met verwijzing naar de artikelen, waar zij worden behandeld.

MARGADANT